

ת"פ 47189/04/16 - מדינת ישראל נגד עדן ירוחם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו
ת"פ 47189-04-16 מדינת ישראל נ' ירוחם(עצור
בפיקוח) ואח'

לפני
המאשימה
כבוד השופט ירון לוי
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ניצן שפיר

נגד
הנאשם
1.עדן ירוחם (עצור בפיקוח)
ע"י ב"כ עו"ד שרון קופפר

גזר דין

העבירות

1. הנאשם הורשע - ביחד עם הנאשם 2 (להלן: "האחר") שהדיון בעניינו הופרד - על-יסוד הודאתו, במסגרת הסדר טיעון, בעבירות של קשירת קשר לביצוע עוון ותקיפה לשם גניבה, לפי סעיף 499(א)(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "החוק") וניסיון תקיפה לשם גניבה, לפי סעיף 381(א)(2) ביחד עם סעיף 25 לחוק.

המחלוקת

2. עיקר המחלוקת בין הצדדים מתמקד בשאלת סיום ההליך.

הסנגורית עתרה לביטול ההרשעה - לצד של"צ, וצו מבחן - ואילו ב"כ המאשימה ביקשה להותיר ההרשעה על כנה, לצד מאסר מותנה, של"צ, צו מבחן וקנס.

להלן יפורטו הנתונים הרלוונטיים להחלטה.

העובדות

3. ואלה העובדות שעל-יסודן הורשע הנאשם:

- (א) בתאריך 26.4.2016 קשר הנאשם קשר עם האחר לבצע תקיפה לשם גניבה של מוכר בתחנת-דלק, בכך שהשניים תכננו לחטוף מהמוכר את "תיק הפאוך" המכיל כסף מזומן (להלן: "תוכנית הקשר הפלילי").
- (ב) במסגרת תוכנית הקשר הפלילי ולשם קידומה, הצטיידו הנאשם והאחר באופנוע שבבעלות חברו של הנאשם (להלן: "האופנוע"), בכפפות גומי ובבגדים להחלפה.
- (ג) בתאריך 27.4.2016, סמוך לשעה 01:00, במסגרת תוכנית הקשר הפלילי ולשם מימושה, הגיעו הנאשמים אל אזור תחנת-הדלק "סונול" בשדרות לוי אשכול בעיר חולון (להלן: "תחנת-הדלק").
- (ד) במסגרת תוכנית הקשר הפלילי, החנו הנאשמים את האופנוע סמוך לאיצטדיון "צפרירים" בחולון, תוך שהם מסווים את לוחית-הרישוי של האופנוע באמצעות פיסת בד, בכוונה להקשות על זיהוייה.
- (ה) בהמשך, עטו הנאשמים חולצות על ראשיהם וכן כפפות גומי לידיהם, והתקדמו לעבר תחנת-הדלק על-מנת לבצע את התקיפה לשם גניבה.
- (ו) אותה עת בתחנת-הדלק עבדה כזבנית גב' מ.ג. (להלן: "המתלוננת") שהבחינה בנאשמים, שהיו רעולי-פנים באמצעות החולצות שלבשו על פניהם, הכל במטרה להסוות את זהותם.
- (ז) עוד בטרם הצליחו הנאשם והאחר לתקוף את המתלוננת ולגנוב ממנה את "תיק הפאוך", הם נעצרו על-ידי המשטרה.

הסדר-הטיעון

4. במסגרת ההסדר הוסכם על קבלת תסקיר שירות-המבחן.

המאשימה הסכימה שהשירות יבחן, בין היתר, אפשרות ביטול הרשעת הנאשם, אך הבהירה שעמדתה היא להותרת ההרשעה על כנה.

האם יש להורות על ביטול ההרשעה?

נימוקי ההגנה

5. הסיגורית נימקה עתירתה לביטול ההרשעה בטעמים הבאים:

- (א) מהות העבירות בהן הורשע הנאשם, מסוג עוון, המצויות בסמכות בית-משפט שלום. זאת, במיוחד בשים-לב להנחיות פרקליט המדינה בנושא;

(ב) נסיבות העבירות -

על-פי הטענה, מרכז הכובד במעשי הנאשם מצוי בתיכנון שהבשיל לניסיון, אך לכלל מעשה לא הגיע; במהלך האירוע כלל לא נוצר מגע בין הנאשם והאחר לבין המתלוננת. לפיכך, מצויים המעשים, על-פי הטענה, ברף חומרה נמוך;

(ג) הודאת הנאשם, חיסכון הבאת העדים, והבעת חרטתו הכנה כבר בחקירתו במשטרה;

(ד) נסיבותיו האישיות של הנאשם:

גילו הצעיר - היות הנאשם יליד חודש אפריל 1997, "בגיר צעיר", עברו הנקי, ונסיבותיו המשפחתיות, כפי שעולה, בין היתר, מעדויות הוריו;

(ה) ממצאי שירות-המבחן, ובעיקר, התהליך החיובי שעבר הנאשם, נטילת האחריות, ההפנמה, רצונו להתנצל בפני המתלוננת, והבנת הגורמים שהובילו אותו לביצוע העבירות.

הסניגורית ביקשה שלא ליתן משקל בכורה להמלצת השירות, לאור העובדה שהטעמים להמלצה הם העדר נזק קונקרטי, וחומרת העבירות - שיקולים שלטענת הסניגורית - נתונים לשיקול-דעת בית-המשפט.

בנוסף, לאור גילו הצעיר של הנאשם, המצוי בתחילת דרכו ושכל עתידו לפניו, אין ליתן משקל משמעותי להעדר נזק קונקרטי. לדברי הסניגורית, הנאשם מסר לה כי לאחרונה התמקצע בתחום מכונאות הרכב וכי הוא שוקל אף לרכוש התמחות בתחומים נוספים, כגון רכיבה טיפולית, שמאות רכב, והנדסאות רכב.

עמדת המאשימה

6. באת-כוח המאשימה ביקשה להותיר את ההרשעה על כנה, לקבוע שמתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה לשנת מאסר בפועל, ולהשית על הנאשם מאסר מותנה, צו מבחן, 250 שעות של"צ בהתאם להמלצת השירות, וקנס.

תסקירי שירות-המבחן

7. במסגרת תהליך האבחון והטיפול הוגשו שלושה תסקירי שירות-המבחן.

הנאשם, יליד חודש אפריל 1997, רווק, עובד בעסק משפחתי להשכרת ציוד ומתכנן ללמוד רכיבה טיפולית. בילדותו אובחן הנאשם כלוקה בהפרעת קשב וריכוז וטופל, תרופתית, פרק-זמן מסוים. הנאשם סיים 12 שנות לימוד עם בגרות חלקית במגמת מכונאות רכב. הנאשם שוחרר מצה"ל כעבור חודשיים מגיוסו מסיבה רפואית.

השירות התרשם שקיימת חשיבות בענישה שיקומית-טיפולית, הכוללת מאסר מותנה, לצד 250 שעות של"צ, וצו מבחן במהלכו ישתלב הנאשם בטיפול במסגרת השירות.

השירות סבר כי מאסר, ולו בדרך של עבודות-שירות, עלול לגרום לפגיעה קונקרטיית בנאשם, הן ברצף התעסוקתי, הן בדימוי העצמי והן בתוכניותיו ללימודי מקצוע.

בתסקיריו חזר השירות על המלצתו לפיה לא מצא לנכון להמליץ על ביטול הרשעת הנאשם, לאור חומרת המעשים, נוכח מצבו ובהעדר פגיעה קונקרטיית, לאור עיסוקו כיום בעסק המשפחתי.

השירות התרשם כי הנאשם - צעיר שעד הסתבכותו ניהל אורח-חיים תקין - מתקשה להתמודד עם מצבי לחץ ותסכול, ולאור הסברו לביצוע העבירות, בתגובה רגשית סוערת לפרידה מחברתו. בנוסף, הנאשם נוטה להתנהגות אימפולסיבית ורצייה חברתית, כפי שעולה מהקשר עם שותפו לעבירה. עם זאת, התרשם השירות כי על-אף חומרת המעשים, הנאשם אינו בעל דפוסים אלימים או עברייניים מושרשים, וכי האירוע חריג להתנהלותו בדרך-כלל.

השירות התרשם מקיום פער משמעותי בין דימוי העצמי של הנאשם, לבין מעורבותו במעשים החמורים בהם הודה.

במהלך הדחייה השתלב הנאשם בקבוצה ייעודית קוגניטיבית-התנהגותית קצרת-מועד, שמטרתה לאפשר למטופלים בה להעמיק את התובנות ולפתח מודעות למאפיינים האישיותיים והרגשיים העומדים בבסיס מעורבותם בפלילים.

הנאשם שיתף פעולה באופן מלא, הביע צער וחרטה כנים ומשמעותיים, וניכרה הבנה ביחס לפגיעה החמורה במתלוננת ולהשלכות מעשיו. הנאשם הביע נכונות ליטול חלק בהליך גישור פוגע נפגע (גפ"ן), אך מסיבות שאינן תלויות בו לא הסתייע ההליך.

ראיות ההגנה

8. מעדויות הורי הנאשם, עולה כי הנאשם הוא האמצעי מבין שלושת ילדי המשפחה, המתגוררת ביפו. לדברי האם, בחרה המשפחה להתגורר ביפו מתוך מניעים אידיאולוגיים של דו-קיום. מדברי הורי הנאשם עולה כי מעשיו מנוגדים לחלוטין לערכי המשפחה ולהתנהלותה הנורמטיבית.

הורי הנאשם ביקשו לבטל את הרשעתו על-מנת שלא לפגוע בעתידו.

9. עוד הוגשו לבית-המשפט תעודות הצטיינות של הנאשם, בלימודים (נ/3 ו-נ/2), אישורים על התנדבות במרכז לקשישים (נ/1 ו-נ/5), ותעודת הוקרה על השתתפותו ותרומתו ל"יום כיף" לילדים חולי סרטן (נ/4).

10. בדברו האחרון, ביקש הנאשם לבטל את ההרשעה וליתן לו הזדמנות. הנאשם מסר שטעה במעשיו, הודה לשירות-המבחן על הטיפול, וביקש להעביר למתלוננת, באמצעות הפרקליטות, מכתב התנצלות.

דין

11. הכלל הוא שמהוכחו יסודות עבירה פלילית, יורשע הנאשם (ע"פ 2083/96 כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 337 (1997)).

סיום ההליך בלא-הרשעה הוא חריג לכלל ויתאפשר רק במקרים חריגים שבהם הנזק לנאשם, אם יורשע, עולה על הנזק שייגרם לאינטרס הציבורי, אם תבוטל ההרשעה (ע"פ 3721/16 אל-הוזייל נ' מדינת ישראל (22.01.2017); רע"פ 1142/16 פלוני נ' מדינת ישראל (16.02.2016); רע"פ 3989/15 גוזלאן נ' מדינת ישראל (09.08.2015)).

12. לאחר שבחנתי את מכלול השיקולים הרלוונטיים - ובעיקר מהות העבירות, נסיבותיהן, נסיבותיו האישיות של הנאשם, ממצאי שירות-המבחן והמלצותיו, טיעוני באות-כוח הצדדים ופסיקה רלוונטית - הגעתי לכלל מסקנה שעניינו של הנאשם אינו נופל בגדר החריגים המצדיקים ביטול ההרשעה.

אלה טעמי:

ראשית, נסיבות העבירות - ובעיקר ההצטיידות באופנוע, בבעלות חברו של הנאשם, באופן המלמד על תרומתו המשמעותית של הנאשם למעשים כבר בשלב זה, וכן בכפפות גומי ובבגדים להחלפה; הסוואת לוחית-הרישוי וההגעה לתחנת-הדלק בפנים רעולות ובידיים עטויות כפפות גומי - הכל לצורך חטיפת התיק המכיל כסף מזומן והסוואת זהות התוקפים. בהקשר זה יש ליתן משקל לחומרה, אף לכוונה לפגוע באדם העובד בשעת לילה מאוחרת בתחנת-דלק (ע"פ 4812/12 סעדיב נ' מדינת ישראל (11.04.2013); ע"פ 5368/14 אברהם נ' מדינת ישראל (08.09.2014)). נסיבות אלה מלמדות על תכנון מוקדם ומוקפד, ומידת תעוזה לא-מבוטלת, המשקפת התנהגות עבריינית של ממש.

שנית, אמנם למרבית המזל לא הצליחו הנאשם והאחר לממש את תוכניתם העבריינית, אך תוצאה זו נמנעה מסיבות אובייקטיביות, ולא מסיבות הקשורות בנאשם.

שלישית, ממצאי שירות-המבחן והמלצתו.

אין חולק שהמלצת השירות היא נתון בעל משקל שעל בית-המשפט לשקול, אך ודאי שהיא אינה מחייבת את בית-המשפט.

בענייננו, סבורני שיש ליתן להמלצת השירות משקל משמעותי. זאת, בשים-לב להליך האבחון המקיף והיסודי, במהלכו השתלב הנאשם בקבוצה טיפולית, למשך האבחון (כחמישה חודשים) ולמספר התסקירים (שלושה במספר), באופן שלשירות התאפשר להתרשם מהנאשם באופן בלתי-אמצעי, מקצועי ומעמיק.

בכל התסקירים חזר השירות על המלצתו המפורשת להימנע מביטול הרשעת הנאשם. השירות נימק המלצתו בשלושה טעמים: חומרת העבירות, מצב הנאשם, והעדר פגיעה קונקרטיה בנאשם לאור עיסוקו כיום.

התייחסות בית-המשפט לחומרת נסיבות המעשים פורטה בסעיף 11 לעיל, ואין צורך לחזור עליה.

מצב הנאשם - כפי שפורט לעיל, לשירות הייתה אפשרות להתרשם באופן בלתי-אמצעי מאישיות הנאשם ומפוטנציאל הפגיעה בו, משך כחמישה חודשי טיפול, באופן שלא ניתן להתעלם מהתרשמותו המקצועית.

העדר פגיעה קונקרטיה בנאשם - ככלל, להשקפתי, יש טעם רב בטענת הסניגורית, כי מקום שמדובר בנאשם

צעיר שבאופן טבעי, טרם גיבש תוכניותיו לעתיד, אין ליתן משקל משמעותי להעדר פגיעה קונקרטי.

שונים הם פני הדברים בעניינו של הנאשם. אמנם, מבחינה אובייקטיבית, מדובר בנאשם צעיר, שבימים הקרובים ימלאו לו 20 שנים, אך לאור עיסוקיו של הנאשם בפרק הזמן הלא קצר שחלף מאז שחרורו מצה"ל, מקובלת עליו התרשמות השירות מהעדר פגיעה קונקרטי.

13. הסניגורית הגישה לבית המשפט פסקי דין בהם נמנע בית המשפט מהרשעת נאשמים, בעבירות דומות, אך איני מוצא שיש בפסיקה שהוגשה כדי להשליך על עניינו. כך, למשל, בת"פ 46874-01-12 **מדינת ישראל נ' מוחמד אל עיסאוי** (18.04.2013), דובר בנאשם בגיר על גבול הקטינות, שנטל חלק שולי בביצוע העבירה, ולאור נסיבותיו האישיות עשוי היה להינזק באופן קונקרטי מהרשעה; בעפ"ג 14167-10-15 **פרנג'ו אלמנאו נ' מדינת ישראל** (9.2.16), אמנם דובר בנאשמים בגירים-צעירים שלא הצביעו על נזק קונקרטי שיגרם להם מהרשעתם, אולם נסיבותיהם האישיות, לצד המלצת שירות המבחן להימנע מהרשעתם, מבחינות עניין זה מעניינו; בע"פ 111/14 **פלוני נ' מדינת ישראל** (1.4.14) הוצדקה ההימנעות מהרשעה בשיהוי הכבד בהגשת כתב האישום, כאשר בזמן שחלף שיקמו הנאשמים חיהם עד כי התרשם בית המשפט כי מדובר באנשים "חדשים".

נסיבות אלה אינן מתקיימות בעניינו.

14. אמנם אין במכלול השיקולים שפורטו כדי להצדיק ביטול ההרשעה, כפי שפורט בהרחבה לעיל, אך יש בהם כדי להשליך על גזירת העונש, כפי שיפורט להלן.

מתחם הענישה

15. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשי הנאשם הם שלמות הרכוש והגוף. עוצמת הפגיעה בערכים אלה אינה ברף חומרה גבוה.

16. בחינת מדיניות הענישה הנוהגת, כפי שהיא עולה, בין היתר, מהפסיקה שהוגשה ע"י באי כוח הצדדים, מלמדת כי בתי המשפט נוהגים לגזור, בעבירות דומות, עונשים הנעים בין מאסר מותנה לבין מספר חודשי מאסר לריצוי בפועל, והכל בהתאם לנסיבות המשתנות. (ראו, למשל: ע"פ 3076/14 **שקרה נ' מדינת ישראל** (25.03.2015); ע"פ 4154/07 **טאהא נ' מדינת ישראל** (10.09.2007); ת"פ 46874-01-12 **מדינת ישראל נ' מוחמד אל עיסאוי** (18.04.2013); ת"פ 4499-10-14 **מדינת ישראל נ' עבד אל פתאח דעיף** (06.10.2015)).

17. בנסיבות המתוארות, סבורני שמתחם העונש ההולם נע בין מאסר מותנה לבין מספר חודשי מאסר לריצוי בפועל.

נסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירות

18. בתוך מתחם העונש יש ליתן משקל לקולא לעברו הנקי של הנאשם, לגילו הצעיר, להודאתו המיידית, הן במטרה

והן בבית-המשפט ולהבעת חרטתו הכנה, לצד נימוקי הקולא שפורטו בסע' 5 לעיל.

ממצאי שירות-המבחן, המצביעים על הפחתת הסיכון להישנות מעורבות הנאשם בפלילים, באופן המטה את הכף לטובת הימנעות מהטלת מאסר בפועל.

19. משקלם המצטבר של שיקולי הענישה מוביל למסקנה שיש להשית על הנאשם עונש שאינו ברף הגבוה של מתחם הענישה.

סוף דבר

20. לאור כל האמור, אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 6 חודשי מאסר מותנים, למשך 3 שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור איזו מהעבירות בהן הורשע, עבירות אלימות או רכוש מסוג כלשהו, למעט עבירה לפי סעיף 413 לחוק.

(ב) 250 שעות של"צ, שירוצו במרכז לקשיש "פורטר" תל-אביב, בתפקיד סיוע לצוות המקום בתפקידי תחזוקה וגינון, כמפורט בתסקיר שירות-המבחן.

(ג) צו מבחן למשך שנה, במהלכו יעקוב השירות, בין היתר, על ביצוע צו השל"צ.

(ד) קנס בסך 1,500 ₪.

הקנס ישולם ב-3 תשלומים חודשיים שווים ורצופים, בסך 500 ₪ כל אחד, או 5 ימי מאסר כנגד כל תשלום ותשלום.

התשלום הראשון ישולם עד ולא יאוחר מיום 1.4.2017, ויתרת התשלומים, עד ולא יאוחר מ-1 לכל חודש קלנדרי לאחר מכן. לא ישולם תשלום במועדו, יועמד הקנס, או יתרתו, לפירעון מלא לאלתר.

המוצגים יושמדו, יחולטו או יושבו לבעליהם לפי שיקול דעת התביעה.

עותק גזר-הדין יועבר לשירות-המבחן.

זכות ערעור לבית-המשפט העליון בתוך 45 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ה שבט תשע"ז, 21 פברואר 2017, במעמד הצדדים.

ירון לוי, שופט